

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 305 (3437) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Bevált elhárító módszerével hiusítja meg a német hadvezetőség a bolsevisták áttörési kísérleteit

Berlinben figyelemmel kísérik a Roosevelt-Inonü találkozó hírét — Spalato püspöke a Szentszék közvetítését kéri az angolszászok embertelen bombázása ügyében

A Pest írja: Berlini katonai körökben megállapítják, hogy a Szovjet, mint most is, úgy hónapok óta állandóan új gyújtópontok alakításán dolgozik a keleti harctéren. Ezeket a gyújtópontokat nagy ember és anyag-tömegeket vel harcra, hogy valami módon mégis sikerüljön elérnie a német arcvonal áttörését. Német helyen azonban megállapítják, hogy ha egyes ilyen kísérletek sikerülnek is, az csak addig tart, amíg a német tartalékoknak idejük és módjuk van a beavatkozásra. Akkor a szovjet előretörést elrekesztelik és megindul a német ellentámadás. Most a szovjet hadvezetőség a Dnyeper-íven, Krivojrog és Kremensug irányában indított újabb támadásokat, amiket nyomon követett a német hadvezetés bevált elhárító módszere.

Német katonai szakörök szembe fordultak azokkal a moszkvai jelentésekkel, amelyek a németek összes veszteségét 2.700.000-re, köztük 900 ezer halottra teszik. Nem szállanak vitába a hírekkel, csupán hozzáfűzik, hogy a szovjetvezetésnek ilyen megállapításra egyáltalában nincsen módja. Ezzel szemben kijelentik, hogy a szovjet veszteségek kétségtelenül sokkal magasabbak, mint a németeké és a szovjet támadások eddigi lefolyása megengedi a következtetést, hogy a szovjet csapatok vesztesége kétségtelenül felette áll a 2.700.000-nek.

Templom előtt gyülekező, békés polgárokat gyilkoltak halomra Dalmáciában a szövetségesek bombái

Zágráb. (MTI.): Spalatoból érkezett jelentések szerint vasárnap amerikai bombavetők Spalato város területére sok bombát dobtak, amelyekkel leginkább a lakóházakat rombolták össze. A romok alól eddig 100 embert ástak ki. A sebesültek száma is igen nagy. Ugyancsak vasárnap délelőtt a Spalato közelében lévő Szucsulec községet támadták meg az ellenséges repülőgépek. Eppen akkor, amikor a falu lakossága a templom előtt gyülekezett. A támadásnak eddig 200 halottja van. A kár Dalmáciában igen nagy és felteszik, hogy a gépeken angolok és amerikaiak mellett a szerb és Badoglio-féle olasz legényeg is volt. A támadással sújtott faluban sem vasut, sem kikötő, sem más hadifontosságú berendezés nincs.

Zágráb. (MTI.) Spalato püspöke táviratban fordult a felszabadított te-

rületek miniszteréhez és kérte, hogy a zágrábi pápai nuncius közvetítésével forduljon a Szentszékhez azok miatt az embertelen légitámadások miatt, amelyek következtében a város

az utóbbi időben annyit szenvedett. A püspöknek az a kérése, hogy a Szentszék hívja fel az angol-amerikai hatalmak figyelmét eljárásuk embertelen mivoltára.

Szenzáció helyett a szövetségesek tehetetlenségét tükrözi a teheráni közlemény

Berlin. (MTI.): A 12 Uhr Blatt a teheráni értekezlettel kapcsolatban kijelenti, hogy a várt óriási szenzáció helyett a teheráni nyilatkozat csak a szövetséges hatalmak tehetetlenségét foglalja magában.

Stockholm. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Churchill és Roosevelt, mint a Stockholm Tidningen londoni tudósítója jelenti, Teheránból Kairóba visszatérőben egy napot

Jeruzsálemben töltöttek.

Berlin. (Bud. Tud.): Berlini hivatalos körökben nagy figyelemmel kísérik Izmet Inonü elnök és Roosevelt találkozásának hírét. Ezzel kapcsolatban hangsúlyozzák, hogy hivatalos körök továbbra is bíznak Törökország semlegességi politikájában. Rámutatnak arra, hogy a török sajtó kifejezetten ezt az álláspontot képviseli.

Sztalin és „kedves barátai” Teheránban

Teheránból jelentik: (B. T.) A teheráni értekezlet alkalmával is nagyszabású biztonsági rendszabályokat hajtottak végre. Amikor Churchill és Roosevelt a szovjet csapatok által megszállva tartott repülőterre érkezett, gépjűköt a szovjet légi erő harci repülőgépei kísérték. Az egész repülőteret szovjet csapatok vették körül. A szovjet nagykövetség egész személyzete Sztalin szolgálatára állt. Roosevelt kiszolgálását és őrizetét is a nagykövetség emberei végezték, csupán a szakácsok voltak amerikaiak. A nagykövetség területén tartózkodott 30 amerikai közgazdász katoná és az amerikai titkos szolgálat több tagja. A szovjet és a brit nagykövetség közötti útvonalat nagy fallal zárták el és senki sem láthatta, mikor haladtak el a tárgyalófelek a két nagykövetség között. Ezt a városrészt,

amely négy nagy háztömböt foglalt magába, erős csapatok őrizték.

November 30-án, amikor Churchill 69. születésnapját ünnepelték, nagy bankettet rendeztek. Sztalin kívánsága az volt, hogy ő írthassa elsőnek Churchillre a poharát. Pohárköszöntőjét „kedves barátaim és fegyvertársaim” megszólítással kezdte. Rámutatott azokra a nehéz napokra, amelyeket Angliának 1940-ben kellett átérnie és amelyben Churchill példát adott az egyesült nemzeteknek. Sztalin, aki az asztal baloldalán ült, kitűnő hangulatban volt és többször felállott, hogy kocinthatson Churchilllel egészségére. Dicsőítette az amerikai haditermelést, amely nélkül az egyesült nemzetek sohasem érthették volna el az elért eredményeket.

Influenzában megbetegedett az angol király

Stockholmból jelentik: (MTI) A NTI jelenti: Az angol hírszolgálat közlése szerint az angol király influenzában megbetegedett és orvosai tanácsára néhány napig nem hagyja el lakosztályát.

Amszterdamiól jelentik: (MTI) Az angol hírszolgálat jelentése szerint Angliában erősen terjed az influenza járvány. A hadiiparban a veszteség a munkaerőkben 25 százalékra tehető a járvány miatt.

Házi őrizetbe vették a szakadár francia vezérkari főnökhelyettesét

Algirból jelentik: (B. T.) Hír szerint Le Troquet hadvezényelős rendeletére házi őrizet alá helyezték König tábornokot, aki annakidején Dir el Machaim si-

keres védelmével tünt ki. Jelenleg a szakadár francia hadvezérkari főnökének helyettes főnöke volt. Őrizetbevétele oka állítólag az, hogy tiltakozott a hadsere-

nek politikai propagandával való átitatása ellen.

Róma. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A rendőrség az utóbbi napokban Rómában letartóztatta a fasiszta párt 40 tagját, akik fegyelmetlenül és törvénytelen eljárásukkal veszélyeztették a közrendet és aláásták a fasiszta párt tekintélyét. A letartóztatottakat átadták az illetékes törvényszéknek. A letartóztatottak között van Gino Barbi, a római fascio vezetője, Polestrini, a római fasiszta osztagok vezetője és Carlo Franquini, a római fascio sajtófőnöke.

Moszkva katonai attasét küldött Szófiába

Szófiából jelentik: (MTI) Kilenc hónapos szünet után Vialkov személyében ismét szovjet orosz katonai attasé érkezett Szófiába. A Moszkvába küldendő bolgár katonai attasé személyét illetően a döntés jövő héten történik meg. Stamenov moszkvai bolgár követ a jövő héten Szófiába érkezik.

Újabb földrengés 550 emberéletét követelt Anatóliában

Isztanbulból jelentik: (MTI) Anatólia északi részében, ahol novemberben erőföldrengés pusztított, december 5-én újabb földrengés volt, amely különösen Erba vidékén volt erős. Eddig beérkezett jelentés szerint 550 ember vesztette életét. Két falu teljesen elpusztult. Több helyen nagyobb földrepedések keletkeztek.

Ünnepi ülést tartott Miklós-napján a MEP helyi szervezete

Nagyvárad. Saját tud. A Magyar Élet Pártjának Nagyvárad városi szervezete a Kormányzó Ur névnapja alkalmából tegnap ülést tartott, amelyen a betegség miatt távollévő Hlatky Endre főispán helyett Molnár János prélátus-kanonok elnökölt. Megjelent az ülésen a párt vármegyei szervezetének elnöke, Cziffra Kálmán dr főispán is.

A Hiszekegy elhangzása után Olasz Vilmos dr, az Iparkamara főtitkára méltatta a Kormányzó Ur történelmi munkájának jelentőségét és kifejezésre juttatta azt a hódolatteljes szeretet, hálát és ragaszkodást, amely a nemzetet és különösen a rabságból felszabadult magyarságot az államfő fennkölt személye iránt eltölti. Isten áldását kérte mindannyiukra és kérte a Mindenhatót, hogy a Kormányzó Urat hosszú élettel áldja meg.

A hatásos beszéd után Darabont Gyula a város kereskedő- és iparos társadalma nevében fejezte ki hódolatát a Kormányzó Ur személye iránt, megállapítva, hogy a felszabadulást Isten segítségével méltott neki, az ő bölcs országlásának köszönhetik.

Az ünnepség Molnár János kanonok zárószavaival és a Himnusz eléneklésével ért véget.

Bornemisza miniszter rádióüzenete az amerikai magyarokhoz

Magyarország kormányzójának névünnepe alkalmából

A MOT jelenti: A Kormányzó Úr névünnepe alkalmából a honvédség táborno ki kara egytálas ünnepi ebédet vett részt, amelyen a pohárköszöntőt Csútvay Lajos honvédelmi miniszter mondta.

A rádióban délután 5 órakor vitéz Náray Antal ny. vezérőrnagy, a Rádió főnöke köszöntötte az államfőt.

A MTI jelenti: Bornemisza Géza iparügyi miniszter Horthy Miklós kormányzó névünnepe alkalmából rövidhullámon a következő rádióüzenetet intézte az amerikai magyarokhoz:

— Örömmünnepet ültünk ma, országgyarapító Kormányzó Urunk vitéz nagybányai Horthy Miklós nevenapján. A mai idők viharában sokszor fordult felé minden magyar lélek, mert érezzük, hogy történelmi alakja vaskézrel vezeti országunk sokat hiányzott hajóját és biztos irányt a jelen sötét éjszákában az új magyar hajnal felé. Napról-napra érezzük kimagasló egyéniségének hatását a magyar életben és lepenyomon látjuk bölcs vezetésének, alyai gondoskodásának eredményeit. — Ezért nemcsak a nagy államférfiúnak kijáró tisztelettel, hanem őszinte gyermeki szeretettel és hálával ünnepelünk ma. Az ő személyisége előtt megtorpan minden véleménykülönbség, benne tesztül meg legtökéletesebben a magyar egység és acélossá kovacsolódik olyan erővel, hogy jövődönknek ezt a legbiztosabb zálogát nem kell féltetni.

Hívlek benneteket amerikai magyar testvéreim, hogy ilyen értelemben ünnepeljétek velünk Kormányzó Urunk nevenapján. A sors útja, az élet viszonyosságai, sokszor talán a Trianon előtti és utáni nyomorúságunk és viszonyosságaink elszakíthat benneteket tőlünk, de óceánok, sokszor kilométeres távolság, évek és évtizedek a mai idők és körülmények sem téphetik el soha a nemzeti közösségnek, a közös lezármazásnak, nyelvnek és léleknek

Ryti, finn államelnök:

„Harcunk meggyőzhet mindenkit, hogy a kis népek is méltók a szabad önrendelkezési jogra“

Helsinki. (MTI.) A Német TI jelenti: Ryti finn államelnök hétfőn a finn függetlenség kikiáltásának 26. évfordulója alkalmából Turku-ban rendezett ünnepségen beszédet mondott.

— Európa ma világpolitikai állásának védelmi harcát folytatja, a nagy, Európán kívüli hatalmakkal szemben. A kisállamok kérdése ez előtt a háborús fórum előtt mindinkább ki van szolgáltatva az egyes nagyhatalmak, vagy hatalmi csoportok akaratának. A négy éves háború során az általános helyzet több változását láttuk és ez e pillanatban sokkal zavarosabb és áttekinthetlenebb, mint valaha. A 10 km-es távfutó a legnehezebb próbát az utolsó km-eken állja ki, a népek jelenlegi küzdelmében is csak az állhatja meg majd a helyét a végső

testvéri szálait és nem szüntethetik meg az édes anyaföld varázsát azok előtt sem, akik az óhazát már csak szülei elbeszéléséből ismerik. Dobbanjon össze minden magyar szív tengeren in-

nen és túl abban a hő óhajításban, hogy Kormányzó Urunk még hosszú ideig teljesíthesse történelmi küldetését. Kérjük az Istent, védje meg Őt, aki a legnagyobb áldozatot hozta nemzetéért, aki minden sorscsapás ellenére ma is a kötelesség legragyogóbb példáját mutatja. Imádkozzunk együtt, hogy legyen áldás nagy életművében, hogy biztosítva láthassa a szebb magyar jövőt egy boldogabb és jobb világban. Isten áldd meg Kormányzó Urunkat! Isten áldd meg a magyart!

Miklós nap a Nemzeti Színházban

A Magyar Országos Tudósító jelenti: A Nemzeti Színház hétfő este ünnepelte díszelőadással a Kormányzó Úr névnapját. Az előadásban megjelentek a kormány tagjai és az előkelőségek egész sora. Mikor a kormányzó menyé és fia kíséretében megjelent páholyában, az előadás közönsége egy emberként állott fel és hosszasan és lelkesen ünnepelte Magyar-

ország kormányzóját. A díszelőadás a Himnusz hangjai vezették be, majd Uray Tivadar vitéz Somogyvári Gyula alkalmi versét adta elő. Azután került sor Dumas *Kaméliás hölgy* című színművének előadására. A Kormányzó urat láthatóan végig érdekelte a kitűnő előadás és a közönséggel együtt többször tapsolt a kiváló színészeknek.

Művészek, írók és újságírók találkozásaja Miklós-napi vacsora keretében

Nagyvárad, december 7. Ünnepi este volt december 6-án az Újságíró Otthonnak. A klub másodemeleti vörös termében Miklós-napi vacsora keretében találkozták gyűltek Nagyvárad művészei, írói és újságírói. Megjelentek a Szigligeti Színház művészei Putnik Bálint igazgatóval élükön, a helyi képzőművészek társadalmának kiemelkedő tagjai, zenei életünk több reprezentánsa s majdnem teljes számban az írók és a nagyváradi lapok belső munkatársai.

Az összejövetelen évtizedek óta első ízben találkoztak a művészvilág képviselői, akiknek jó alkalom volt ez egymás személyes megismerésére. A kedélyes hangulatban folyt eszmecsere során szá-

mos kérdés merült fel a város művészi életének fellendítésére irányuló törekvésekkel kapcsolatban. Pohárköszöntők is hangzottak el. Az Újságíró Otthon elnöke a Kormányzó Urra ültette pohárát, majd együttműködésre szólította fel a város művészársadalmát és rámutatott arra, hogy ennek az együttműködésnek kiválóan alkalmas színteret nyújt az Újságíró Otthon, amely nemcsak a szórakozások kellemes otthona, hanem a kultúra kisugárzásának fényforrása is kell hogy legyen. Daróczy Kiss Lajos köszöntötte a megjelenteket és arra hívta fel őket, hogy saját otthonuknak is tekintsék az újságírók intézményét s minden erejükkel járuljanak hozzá a város művelődési színvonalának emeléséhez az otthonban tervezett irodalmi és művészeti élet keretében. A festőművészek nevében Mikes Ödön, a színészek nevében Horváth Jenő tette magáévá ezt a gondolatot, majd Csurka Péter az írók részéről emelte pohárát a művészársadalom testvéri együttműködésének várható sikerére, végül Raab Erzsébet zene tanárnő, a zenei élet legújabb fellendüléséről szolt és a filharmoniai társaság hétfőn rendezendő első hangversenyére hívta fel az egybegyűlteket figyelmét.

Az összejövetel záróakor emelkedett hangulatban ért véget.

Ezzel egyidejűleg az Újságíró Otthon elsőemeleti nagytermében tánczene-hangfelvételt készített a rádió, imejét a nagyváradi rádió-nap műsorán fogadják közvetíteni.

Péntektől kezdve lehet szaloncukrot vásárolni

Az ipari anyaghivatal az idén is lehetővé tette, hogy a cukorkakészítő üzemek karácsonyra szaloncukrot készítsenek. A kész szaloncukrot december 10-től kezdve szabad forgalomba hozni.

Mozik műsora:

APOLLO: Uz Bence.

BELVÁROSI: Szerelmi álmok.

CASINO: Egy szoknya, egy nadrág.

KORONA: G. P. U.

Betegsége miatt kórházba utalták az őrizetbevett Hajnal József textilnagykereskedőt

Nagyvárad, dec. 7. Lapunk szombati számában megírtuk, hogy a budapesti közellátásügyi minisztérium egyik detektívcsapata nagyobb szabású textil-árdrágítás ügyében végzett Nagyváradon nyomozást és ennek fejleményeként rendőrhatalósági őrizetbe vették Hajnal József textilnagykereskedőt, aki az elosztás céljából kapott 4000 méter flanelt méterenként 10 pengővel magasabb árral adta át 16 kiskereskedőnek. Ezzel a ténykedésével néhány óra alatt 40—50 ezer pengőt keresett törvénytelen módon.

A kiskereskedők ellen eljárás indult és ügyükben az uszorbíróság fog ítélni. Miut értesülünk, a nagy körültekintéssel végzett nyomozás adatai szerint egy másik váradai kereskedő ellen is felmerült az árdrágítás gyanúja. Kedden délig a vizsgálat még nem fejeződött be.

Hajnal József ellen az internálási határozat még nem készült el és erre valószínűleg egyelőre nem kerül sor, mert szívbjaja miatt a rendőri őrizetbevétel után a kórházba utalták gyógykezelésre.

Visszaállítják a Hajó-téri megálló

Nagyvárad, dec. 7. A polgármester személyesen vizsgálta ki a Hajó-téri megálló ügyét. Meghallgatta a veleneci lakosok panaszait és megállapította, hogy a lakosságnak a megálló visszaállítására vonatkozó kérelme indokolt: annál is inkább, mert a városi vasút igazgatóságának közlése szerint a kalauzok jelentéseiből is kintűnik, hogy ez a vonal legforgalmasabb fel- és leszálló helye. A polgármester elhatározta a Hajó-téri megálló visszaállítását. A szeszgyár előtti megállót feltételező teszik s ugyanígy feltételes meállóhelyként visszaállítanak a Bulikovszky úton is egy legutóbb megszüntetett megállóhelyet. Ezekkel a kérdésekkel a városrendezési bizottság csütörtök délelőtti ülésén foglalkozik s azután válik a határozat véglegessé.

Szolgálatos gyógyszertarak:

II. CSOPORT:

ARANYAS gyógyszertár, Szt László tér 6. (M. Kain E.) 25-74.

FEHER KERESZT gyógyszertár Rákóczi-u. 2. (Pakala Gy.) 14-26.

szent LASZLO gyógyszertár, Szent István-tér 1. (K. Hegedüs I.) 19-29

MEGVALTO gyógyszertár, Grot Telleki Pál-u. 55. (Németh L.) 32-01

A gyógyszertarak éjjeli szolgálata szombat reggeltől a következő szombat reggelig tart.

Tiszta gyógyító takarók értezték **BEIER** lexikereskedés, Deák Ferenc-u. 2

Komédiának tartják Berlinben a teheráni értekezletről kiadott közleményt

Minisztertanácsot tartott a bolgár kormány az angolszász-török-szovjet találkozóval kapcsolatban

Szófia. (MTI.): Bozsilov bolgár miniszterelnök kihallgatáson fogadta a török követet. A bolgár kormány hétfőn minisztertanácsot tartott. Jól értesült körök szerint a minisztertanács összehívására az angolszász-orosz-török körök találkozó adott okot.

Lisszabonból jelentik: (MTI.) A londoni rádió jelentése szerint Londonban, Washingtonban és Moszkvában egy időben hozták nyilvánosságra a teheráni megbeszélésekről szóló hivatalos jelentést, amelynek lényege a következő:

A három nagyhatalom vezetői vegérkarai bevonásával tartott értekezletükön megegyeztek a Németország katonai leverésére szükséges intézkedésekről, valamint az azt követő korszak biztonságának és a béke biztosításának tekintetében. Haderőik keletre, nyugatra és délről együttműködve megsemmisítő csapatot fognak mérni Németországra. Etekintetben teljes a megegyezés és ez egyben biztosítja a győzelem teljességének is. A három nagyhatalom a békében is együtt fog működni, hogy az emberiség hosszú korszakokon keresztül a háborútól és az összeomlástól való félelem nélkül élhessen. Ebben az együttműködésben résztvehet minden állam — kicsiny és nagy nép — ha hajlandó a zsarnokság ellen küzdeni. A három nagyhatalom támadása olyan erejű lesz, hogy a német haderő szárazföldi, tengeri és léghadereje megsemmisüljön. A közlemény megállapítja, hogy a nagyhatalmak vezetői egyik a célban és egyben bíznak és mint barátok tárgyaltak és mint barátok váltak el.

Német vélemény a teheráni közleményről

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda diplomáciai tudósítója írja: Stalin, Roosevelt és Churchill négy napos teheráni megbeszéléséről kiadott közlemény komédiának hat. Végeredményben a világ közvéleményével nincsen más közölni valójuk, mint a már régen hangzottatott egyetemesen katonailag szétzúzzák, azt állítva egyúttal, hogy a győzelem már a zsebükben van és rájuk vár a feladat, hogy biztosítsák az általános jólétet és békét. Mindez azonban nem új. Új legfeljebb annyi, hogy nem intéznek felhívást a német néphez, hogy vessen magát alá az angol-amerikai ultimátumszerű követeléseknek. Új talán az az állítás is, hogy a béke kialakításához valamennyi nemzetnek, akár nagy, akár kicsiny, valamiképpen hozzá kell járulni. Nincsen szó arról, hogy kiáltványban felszólítanak akár a németeket, akár a szövetséges kisebb népeket, hogy adják meg magukat, illetve rázzák le vezetőik állítólagos igáját. Az összes nemzetekhez, akár kicsinyek, akár nagyok, intézett felhívás, hogy az elnyomástól való felszabadításban vegyenek részt, valószínűleg groteszkül hat, tekintettel arra a tényre, hogy Moszkva tekintet nél-

kül ugynevezett szövetségeseire, sőt valószínűleg velük egyetértésben, olyan politikát folytat, amely az Atlanti Charta ígéreteit vízbedobja, hogy az új helyzetnek megfelelően szentesítse az angolok és amerikaiak meghódolását a bolsevista követelések előtt. A Tito-féle mozgalom támogatása és az a mód, ahogy Moszkva a bolsevista lengyel kapcsolatok gondiúsi csomóját szétvágta, azt mutatja, hogy Európában ma más erők működnek, mint az angol-amerikai intellektuális erők. Különben is félre nem érthető módon elbánt most ezzel Churchill szócsöve, Smust dél-afrikai miniszterelnök. Kijelentései itt-ott nyugtalanságot keltenek ugyan de semmiképpen nem változtatják meg az a tény, hogy Anglia és az Egyesült Államok tekintettel politikai és katonai helyzetükre, a szovjet követelésekkel szemben összes vitorlájukat bevonták.

Amszterdam. (MTI.) A Német TI jelenti: A Szovjetunió, az Egyesült

Államok és Anglia nyilatkozatot adtak ki Iránra vonatkozóan. A három nemzet elismeri, hogy Irán hadművelőket megkönnyíti, még pedig a szovjetbe irányuló szállítások útján. A három nemzet kijelenti, hogy „amennyire lehetséges” készek támogatni gazdaságilag az iráni kormányt.

„Jugoszlávok“ egymás között

Kairóból jelentik: (Bud. Tud.) Kairói jelentés szerint a kairói jugoszláv kormány a legélesebben állást foglalt az ugynevezett jugoszláv felszabadító bizottság mozgalma ellen, amely a kairói jugoszláv kormány szerint ellenséges propaganda eredménye. A jugoszláv kormány sajnálatát fejezi ki, hogy a bizottság megalakításához a szövetséges kormányok is hozzájárultak.

Londonból jelentik: (Bud. Tud.) Londoni értesülés szerint Lon-

A három kormány képviselői kijelentik, hogy egyetértenek az iráni kormánnyal abban, hogy óhajtják Irán függetlenségét, szuverenitását és területi épségének megtartását.

donban „délslávok egyesület bizottsága” címmel új jugoszláv bizottságot alakítottak. A bizottság szolidaritást vállalt Tito parizánvezér céljaival.

Berlinből jelentik: (MTI.) Illetékes német helyen megállapították, hogy a „délsláv felszabadító bizottság” megteremtése Stalin bolsevizáló törekvéseinek újabb bizonyítéka. Megállapítják azt is, hogy ezzel a bizottsággal teljes a szakadás Moszkva és Péter jugoszláv király között.

Meghiúsították a németek a bolsevisták áttörési kísérletét Kremencsugtól délnyugatra és Krivojrog térségében

Kercstől délre további területnyeréséget értek el a német csapatok — Cserkasszínál megsemmisítették az összeköttetéseiktől elvágott szovjet egységeket

Monte Camino egész hegyvidéke német kézre került

Berlinből jelentik: (MTI.) Az Interinf jelenti a keleti arcvonal helyzetéről: A keleti arcvonal déli szakaszán ismét súlyos harcok folytak a krími arcvonalon, főleg pedig a Dnyeper-ívből. Krivojrog térségében és Kremencsugtól délnyugatra felfrissített és nagy veszteségeket szenvedett kötelékeiket és újabb páncélos erőket harcra bavevte, a szovjet ki akarta használni a havazást, hogy erős páncélos és gyalogos erők behatoljanak a német állásokba. Mindkét arcvonalszakaszon rendkívül súlyos harcok alakultak ki. Összesen 80 szovjet páncélos sepmisítettünk meg és a németek elhárító tüzikkal és ellentámadásaikkal meghiúsították a bolsevisták áttörési kísérleteit. Csak egy helyen sikerült kieroszakolni az ellenségnek az áttörést, de ezt is még a kora délutáni órákban elreteszeltük, további helyi betöréseiket pedig azonnali ellentámadásainkkal meghiúsítottuk. A krími szakaszon Kercstől délre december 5-én további területnyerésre tettünk szert. A német légiőri eredményesen vette ki részét a harcokból. Cserkasszi térségében azokat a bolsevista egységeket, amelyeket előző napon vágunk el mögöttük összeköttetéseiktől, megsemmisítettünk. A keleti arcvonal többi szakaszán csak helyi vállalkozások zajlottak le.

London. (Bud. Tud.): Londoni értesülés szerint moszkvai tudósítók a fehéroroszországi területen uralkodó

Zaporozsjetől délre nagyobb kötelékekkel támadtak a bolsevisták

Berlinből jelentik: (MTI.) Az Interinf jelenti a keleti arcvonal déli szakaszáról: A Dnyeper alsó folyásánál az erős esőzés továbbra is zavarja a harctevékenységet. Ezzel szemben Zaporozsjetől délre a hófúvás-

ellentámadás kiszorította az oroszokat a faluból és a németek 11 szovjet páncélos tettek harcceptelenné. A Dnyeper kanyarulatban a rossz időjárás és látási viszonyokat a szovjet igyekezett kihasználni és több helyen indított meglepő támadást, hogy teret hódítson. Valamennyi kísérlete meghiúsult. Kremencsugtól délnyugatra ugyancsak folytatódik a komoly és változatos harc. Sikerült harcceptelenné tenni egy 10 páncélos kocsi-ból álló köteléket, amely behatolt a német állásokba Cserkasszínól délre gépesített német egységek átkaroló mozdulata következtében körülfári szovjet csoportokat sikerült december 5-én megsemmisíteni. Sok foglyot és gazdag zsákmányt ejtettünk.

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti Délolaszországból: Montgomery áttörési kísérleteinek meghiúsulása és Clarknak eredménytelen helyi támadásai után a 8. brit és 5. amerikai hadsereg további megerősítéseket vett harcra. Német gránátosok Monte Camino térségét megtisztították az amerikaiaktól és így az egész hegyvidék német kézre került. Friss falut a németek állásaik megjavítása érdekében feladták, a britek felderítő erőit visszaverték és megsemmisítettek három ellenséges páncélos felderítőkocsit

Vízbefullasztott páncélosroham

(M. kir. 2. honvéd haditudósító szd., Szabó Sándor zászlós.)

Éjfél körül lehetett. Vaksötét volt, a karóra számlapját sem láttam, csipősen nyargalt az orosz őszi szél és a mély víz néha megcsobban alattunk. A gödör, amelyben álltunk, ott lapult a víz felett, az agyagos parton, esenevész bokrok meg földhányások között. Egy vörösfényű Sztalin-gyertya az előbb hullott bele a vízbe, majdnem a hid mellett. A szovjet bombázók erre a hidra pályáztak. Csak nem sikerült nekik. A veszettül puffogó légelhárító lövegek nem hagyták „szóhoz jutni” őket. Most már elhúztak vissza, kelet felé, valahol tőlünk villant még egy torkolat-tűz, aztán csend lett.

Csak néhány pillanatra, mert újra meglevénedett az út, ott a fahidon. Emberek bujtak elő a vízparti bokrokból, csikorgókerekű panyefogatok zörögtek, kuszált, agyva beszéd keveredett össze, valahonnan messziről éhes gyermek sírás is hallott. A karavan folytatta útját. Oroszország menekült. Nyugatra, mint a riadt, rongyos és éhes népvándorlás. Még egészen messziről egy-egy pillanatra reflektorfény villant: csapatszálító gépkocsi-oszlopok dühörögtek a sötétben a köves úton, végtelen hosszú sorban.

Igy ment ez napok óta éjjel-nappal. A zöme már átlépte a Desznát, néha érkezett még lihegve egyikét kisebb menekülő embercsoport, meg az utóvédek.

Ma reggelre ideér a vörös páncélos roham.

Kelet felől tompa döröket hozott a szél és köröskörül, amerre csak láttunk, vörösen lángolt a föld. Egy vakító Molotov-kosarat akasztottak ki megint a bolsik ott, egészen elől, ahonnan a tompa robbanások jöttek. Azután bombák robbantak és megint légelhárítók, a nehéz bombázó gépek veszettül bugtak. Olyan volt ez a sötét éjszaka a tüzekkel meg a robbanásokkal, mint egy örült festő keze alól kikerült kép.

Nehezen világosodott. Köddel és szemerkélő esővel jött a hajnal.

A gödörtől, ahol álltunk, talán száz méterre volt a hid. Már kibujt a ködből, látszottak a cölöpök, meg a pálya is, magasan nyult a víz felett és alatta lassan és piszkosan ballagott a Deszna. Ezt a fahidat kellett felrobbantani a magyar robbantó különítménynek. Az eligazítás szerint, hajnali öt órára az utolsó utóvédosztagok is visszavonulnak, azután „repülhet” a hid.

Most már lehetett valamit látni. Négy óra volt. Az alföldi utászok — a robbantó különítmény vakmerő utászai — már otthagyták éjszakai „szállásukat”, ott dolgoztak a fahidon, az előre kidolgozott robban-

tás terv szerint szerelték fel a hidat. Gyorsan dolgoztak, nyugodtan és bígadtan, hiszen nem az első orosz hidat repítik most a levegőbe. Fellettük még néha-néha megdübörögött a hidpálya, visszavonuló német gránátosok, meg karekocsik, meg páncéltörő lövegek vonultak vissza a nyugati oldalra.

A ködtől még nem lehetett messzire látni, inkább hallani lehetett a hernyótalpak zörejét.

A ködös levegőben motorzugás hallatszott felettünk, a német stukák indultak a „hajnali csomagokkal”. A folyó mentén pedig tempósan dolgoztak az utóvédek, páncéltörő lövegeket ástak be, löállásokat mélyítették a vizes földben. A bokros és dimbes-dombos partvonulat kitűnő lehetőségeket nyújtott a védelemre, hogy — ha csak egy napra is — megállítsák és rajtaüssenek a bolsevista páncélos rohamon. A víz csendesen ballagott, a köd egészen ráült, belenyaldosott a fekete vízbe, mintha szomjas lenne, azután lassan felemelkedet, elvált a víz színétől és elszakadt a sáros, öszeturt, vizes földről is.

A Stukák elérték a célpontokat. Ebben a pillanatban egymásután robbantak a „csomagok”, nem is messze előttünk, talán csak néhány kilométerre, még a föld is remegett és a

vízen megriadt karikák jelentek meg. De csak ezt éreztük és semmit sem láttunk, pedig oszlott már a köd, érezni lehetett a nap birkózását vele.

Egy német páncéltörő ágyu robbant még keresztül a hidon, mögötte egy sáros és füstös gránátos csoport. Egy sebesült katonát két társa cipelt.

Mögöttük már feltűntek az első orosz páncélosok.

Ugy szakadtak ki a földből, mint a husostestű hernyók. Csámesogva tiporták a sarat, egymásután, meg egymás mellett jöttek, széles vonalban. Azután megszólaltak a páncéltörők és láttuk, hogy egy-két gépszörnyeteg megáll, füstöl és ott marad a sárban. De az öbbieket csak jöttek, másztak, csuszak előre, egyenesen neki a hidnak.

Öt óra felé járt.

A robbantó különítmény már végzett a szereléssel, hátrább egy bombatölcsérben hasaltunk, csak egy maradt ott elől a hid lába alatt megbujva. A jelre várt, hogy meggyújtja a gyújtószinórt.

Meggyújtotta.

Kuszva ért hozzánk, lihegve és sárosan. A szinór pedig égett, egészen vékonyan láttuk a gyújtószinór gyenge füstjét is.

A köd már egészen felszállt, a

Deszna végig kibujt a szürke tömegből és elénk tárult a tuloldal. Ameddig elláttunk, nyüzsögtek az orosz tankok, egészen hátul látni lehetett a gyalogságot is, meg lovas csoportok is feltűntek itt-ott a gépszörnyetek között. És a Stukák szakadatlanul húztak el felettünk, verték, paskolták a támadókat, a bombák recsenve csapódtak be és egy-egy felitalát után csak páncél-roncs maradt a harcokosi helyén.

De a még ép tankok egyre jöttek. Már elérték a hid lábát. Azután neki-vágtak. A deszkapálya recsegett a durva hernyótalpak alatt, de csuszak egymásután, mint az éhes orosz-lánok, neki a másik partnak, azután, amikor már úgy a közepére értek, isszonyatos recsenve felrobbant a hid.

Fröcsögött a sok szilánk, deszkaparabok repültek a levegőben és a behemóttestű gépszörnyek, mint életelen hullak, úgy hullottak bele a vízbe. Egészen mélyre süppedtek az iszapba, a víz is átcsapott rajtuk.

Es ebben a pillanatban szólaltak meg megint a páncéltörők, a hidnak szaladt páncélosokat lötétek kegyetlenül, irgalmatlanul és vadul — mi-coda tűz volt az —, azután a Stukák is lecsaptak, az összetorlódtott harcokocsiakat úgy szórták szét, mintha pelyhekként lettek volna.

A támadás megszakadt.

A magyar robbantó-különítmény vízbe fullasztotta a bolsevista rohamot.

Dr Gyöngyössy István nagysikerű előadása a Jogászegyletben

(Folytatás.)

Ezután az előadó történelmi visz-szapillantást vetett a büntetőjog fejlődési vonalaira és a jelenlegi magyar büntetőjog kialakulásának előzményeire.

A ma élő büntetőjogból különösen két tételt domborított ki: a nullum crimen sine lege, és a nulla poena sine lege elveit, ezeketán pedig rátért a büntetőjog két célkitűzésének: a megtudlásnak és a megelőzésnek a tárgyalására. Utána csalta be az előadó azoknak a tervezett új intézkedéseknek válaszát és méltatását, amelyekkel az igazságszolgálati kormányzat jelenleg foglalkozik „a büntetésekkel és a veszélyes lelkiállapotú személyekkel szemben való hatályosabb védekezésről „cimet viselő” törvényjavaslatban. Az előadó szerint a törvényjavaslat a társadalom hatályosabb védelmét különösen két vonalon törekszik megszervezni: a megmenhető bűnözőknek a bűn útjáról minden eszközzel való elterelésével és a befolyásolhatatlan bűnözők ártalmatlanná tételével. Részletesen ismertette ezután az új javaslatnak büntetési nemeit és taglalta azok várható hatását. A közönség nagy érdeklődéssel hallgatta az előtűk ismeretlen javaslatnak a próbaidőre való szabadonbocsátásáról, a jogkorlátozásokról és a veszélyes lelkiállapotú személyek biztonsági őrizetbe helyezéséről szóló részleteit.

Érdekesek voltak azok a részek, amelyekben a bíró szerepére mutatott rá a törvényjavaslatnak jóval kisebb bírói megkötöttséget tartal-

mazó rendszerében. A fejlődés újabb iránya arra mutat — mondotta, — hogy a büntetőjogszolgáltatásban a bíró szerepe egyre fontosabbá válik. Mig ugyanis a klasszikus büntetőjog aránylag kevés teret nyújtott a bírói mérlegelésnek, illetve azt a törvény eleve megállapított határok közé szorította, mint láttuk, úgy a jogkorlátozások alkalmazása, mint a biztonsági őrizet elrendelése terén a bíró szerepe preponderánsá válik. Büntetőjogunk új fejlődése és mindazok az elvi igazságok, amelyek megvalósítását ez az új fejlődés szolgálja, tehát csak akkor hozhatják meg kívánt üdvös gyümölcseiket, ha a bírói kar erkölcsi-cseikben és szellemeikben egyaránt hivatása magaslatán áll.

A multak tapasztalata alapján a jelenre nézve nyugodtan mondhatjuk, hogy ez így is van, a jövőre nézve pedig bizvást remélhetjük, hogy így is lesz. De tovább menve azt is megállapíthatjuk, hogy az állam és a társadalom jogi rendje csak ott élő valóság, ahol a nemzeti közösség tagjait áthatja az erkölcsi kultúra és az állam főcélját képező közjó tudata; mert amint bizonyos az a negatívum, hogy ott, ahol a polgárok között a fegyelem munkájukkal a közösséget nem támogatják, ahol a tekintély megrendült és a törvények végrehajthatatlanok, rosszak, — a társadalom rendjét fenntartani nem lehet; — éppen úgy való az a pozitívum is, hogy csak nemzeti közösség tagjaiban élő erkölcsi törvény, műveltség és az állam legfőbb célját, a köz-

jót szolgáló munkakészség az, amely mellett a legjobb törvények is érvényesülni tudnak és a jogrend szilárdan fennállhat. Csak ilyen közfelfogás mellett és nemzeti jogrendszerünkben található meg a nemzet létjogosultságának biztonságát és a jogi szabályozás eszményét, amely a jogfejlődésből levont következtetések alkalmazásával érheti el az emberi viszonyok lehető legtokéletesebb rendezését.

Ebben a munkánkban a kölcsönös megértés és megbecsülés érzéseitől áthatva keressük azt, ami bennünket, mint a haza polgárait összeköt, nevel és nemesít; a nép és az anyaföld szeretete legyen azon lelki-kapocs, amely mellett a polgári szabadság védelme alatt boldogulásunk útján haladhatunk; jogi fejlődésünk értékeinek megőrzésével, a gyűlölet és az erőszak kiküszöbölése mellett találjuk meg jogrendünknek azon alapját, amely mellett a polgári szabadság védelme alatt boldogulásunk útján haladhatunk; jogi fejlődésünk értékeinek megőrzésével, a gyűlölet és az erőszak kiküszöbölése mellett találjuk meg jogrendünknek azon alapját, amelyben az erkölcsi műveltség, a kultúra eszméje minden irányban és maradék nélkül daldalmaskodni fog.

A nagy tetszéssel fogadott élvezetes és lendületes előadásért vitéz Moldoványi István elnök mondott köszönetet és az ülést bezárta.

BUTOROKBÓL ma is nagy választék
ARTA butorüzlet, Pannonia épület
Bethlen István utca 2.

Keresztény magyar

keresztény

magyarnál vásárol

Sikerülnek-e az orosz törekvések a Dardanellák megszerzésére?

Írta: Dr Virág Jeromos

Vasárnapi számunkban megemlékeztünk arról, hogy Anglia a moszkvai értekezlet következményeképpen javaslatot terjesztett az egyiptomi kormány elé a Szuzei-csatorna nemzetközivé tételére. Említettük azt, hogy ezen javaslat mögött Anglia szeretné nagylelkűsége hangolni Törökországot, akitől a lezajlott tanácskozások bizonyára követelni fogják a Dardanellák megnyitását. A balkáni lapok már nyíltan hangoztatják is, hogy Törökországtól nagy áldozatot követel Sztalin. Az orosz diktátor törekvéseinek középpontjában a nagy orosz cárok célkitűzése van: a Dardanellák megnyitása. Sztalinnak jó ürügy a most dúló háború, hogy a cárok régi óhaját kicsikarja hódoló szövetségeseitől.

Pedig ha ez megtörténik, az angolok olyan engedményeket tesznek az oroszoknak, amelyek miatt állandóan ellentétben állottak egymással. Az orosz politikanak Nagy Pétertől kezdve legfőbb törekvése volt Konstantinápoly és a tengerszorosok birtokbavétele. Nemcsak azért állott e törekvés célkitűzése között, mert Oroszországot régi hagyományok kapcsolták Bizánchoz, hanem azért is, hogy így kijusson a Földközi tengerre. Az orosz gabonaszállítmányok a török szorosokon keresztül jutottak Nyugat-Európába. Mikor a Balkán-háborúk idején a törökök korlátozták a Borsporuson átvívó forgalmat, Oroszországot százmillió veszteség érte.

Az orosz sóvárgások a tengerszoros után az angolok aggodalmát felkellették és mindenképpen igyekeztek megakadályozni a törekvések megvalósulását. Ha ugyanis az oroszoknak sikerült volna megszerezniük a szorosokat és sikerült volna megszerezniük a Földközi tenger keleti része feletti uralmat, könnyen rátehetnék volna kezüket Kis-Ázsiára, Szuze, kiterjeszthették volna hatalmukat a Vörös tengerre. Már pedig éppen ezek azok a kényes pontok, amelyekért Anglia mindig féltékeny volt.

Csak a nehéz időben kecségette Anglia Oroszországot reményekkel és csak akkor tett engedményeket a tengerszorosok ügyében, amikor bajban volt és amikor gyengének érezte magát, hogy ellenségeivel és vetélytársaival felvegye a harcot.

Sokáig a Földközi-tengeren Franciaország és Anglia fenntartották az egyensúlyt. Olaszország komolyabb veszélyt nem jelentett, amíg nem volt egyéges. Így azután Páris és London mindig ki tudták védeni az orosz előretörési kísérletet. Az első világháborúban azonban, midőn szükségük volt az angol és francia hatalmaknak az orosz támogatásra, elismerték a Buchanan-Szanov egyezményben Oroszország igényét a tengerszorosokra. De komolyabb aggodalmat az engedmény nem okozott Angliának, mert a cári Oroszország összeomlása után az orosz kolosszus belső bajaival volt elfoglalva.

Sőt a szövetségesek bevonultak Konstantinápolyba és a sevresi békeben teljesen megszüntették Törökország szuverenitását a szorosok felett. Meghagyták ugyan a szorosokat a törökök birtokában, azonban le kellett rombolniuk a Dardanellák ka-

tonai erődtényeit és át kellett engedniük bármilyen idegen hajónak az átvonulását. A lausannei béke enyhített ugyan ezeken a rendelkezéseken, de továbbra is túrniök kellett bizonyos osztályú hadihajók átvonulását a továbbra sem volt szabad erődtényeket építeniök. Ezeknek a szerződéseknél azonban hátsó gondolata Oroszország ellen irányult, így akarták ellenőrizni a török és szovjet barátságot.

Az idők folyamán azonban újabb és hatalmas vetélytárs akadt a Földközi tengeren a megerősödött Olaszországban. A fasiszta Olaszország nem is titkolta törekvéseit és többször nyíltan hangoztatta nemcsak óhaját, hanem kifejezett jogát a Földközi tenger életterére. Különösen nagy aggodalmat keltett Németországgal való erőteljes összefogása. Az angolok politikai most ismét Oroszországot akarta felhasználni a nyugati demokráciák védelmére és a Földközi tengeren is fel akarták vonszítani, hiszen Páris és London számára Olaszország jelentette a Földközi tengeren a legnagyobb veszélyt.

Hogy azonban ez hathatósabban történjen, előbb Törökországgal kellett rendezni a viszonyt. Így jött létre a Szovjet részvételével a montreuxi tengerszoros értekezlet, amely visszaállította Törökország szuverenitását a szorosok felett és végleg rendezte a Dardanellák ügyét. Azonban még itt is arra kötelezték Törökországot, hogy szabad átjárást engedélyezzen bármely hajóhadnak, amely népszövetségi határozat alapján esetleges szankciók végrehajtására akar áthaladni. Olaszország nem írta alá a szerződést, mert nyilván ellene irányult, sőt a Szovjet hajóhad támogatását is biztosítani vélte magának London és Páris az egyezményvel, ha Olaszország nagyon fenyegetné a Földközi tengeren a helyzetet.

Most a Szovjet fel akarja használni a jó alkalmat, hogy a régi ígéretések valóra váljanak. Eddig még sikerült Angliának kitérnie az ígéret megvalósítása elől, amelyekre ugye sem szívesen ragadtatta magát. Mi lesz most, vajjon hosszú évtizedek fellege és harca miképpen fogadja a Szovjet merész követelését. Mit szól

A jog és a törvény

Nemrégben a Magyar Lapok egyik számában ismerős szerzőnek egyik megdicsért munkájáról olvastam rövid megemlékést. A könyvet azonnal meg is vettem, hiszen az írója régi nagyváradi jogi professzorom, aki jelenleg a kolozsvári egyetemnek nagynevű tanára. Sokan emlékeznek velem vissza azokra az elmélyülő előadásokra, amelyeket az első világháború nehéz napjaiban megfogott és harctérről visszakerülő hallgatóság előtt a mai Katolikus Kőr helyiségekben olyan kiválóságok tartottak, mint Károly Irén és Irk Albert. Károly Irén már eltávozott az élők sorából. De szelleme ma is világít...

Még közöttünk van és világít a másik volt váradi professzor, akinek most megjelent munkája igazi lelki kincstár jogász és nem jogász számára. Mire tanít is fiatalos lelkesedéssel?

Megtanít arra, hogy a jog korántsem annyi, mint a rideg törvény. Hogy a jogban a nemzeti szellem lüktet, akár a nemzet költészetében és nyelvében. Kimutatja, hogy hányszor kerül ellentétbe a joggal a törvény betűje és ilyenkor a bíróra vár a nehéz, de nemes feladat, hogy megtalálja az igazságos ítélkezésnek az alapját. Ez pedig már teremtő munka. Nem ismeri és lenézi az igazi bíró munkáját, aki azt hiszi, hogy a bíró csak egyszerűen a törvény szakaszait alkalmazza. A bíró a maga jogi meggyőződését kell a törvény keretei között kifejeznie. Ezért emlegetjük állandóan, hogy a bíró jogérzete ezt így kívánta, különösen, ha a törvény nem intézkedik, vagy ha az már elavult.

Látjuk ebben a pompás könyvben, a görög filozófusoknak, Platonnak, Sokratesnek, majd a nagy aqinói Szent Tamásnak és a középkori természetjogászoknak azokat az örökértékű fejtegetéseit, melyek a jogérzet megvilágítására szolgálnak.

Külön foglalkozik a könyv a magyar bíró sajátos lelki alkátával. Érdekesen

mutatja ki miért nem állott elő nálunk az a krízis, amelyben sokhelyen az igazságszolgáltatás került. Nálunk a bíró mindig ura maradt igazi hivatásának. A törvény betűje felé helyezte a jog igazi szellemét. Erre rányelte egyébként a magyar bírónak szokásjoghhoz idomuló eredeti, önálló észjárása.

Szép szavakkal állít emléket a magyar bírói szellemnek. Éles logikával bizonyítja, hogy a bíró nem gép, hanem alkotó szellemi munkás. A jogérzet kapcsán közelebbi rokonságba hozza az igazi művész munkájával. „Amiként igazi alkotó művésznek azt szoktuk nevezni — írja a

Mindenki meghallgatja a híres magyar filmszriart és dízőt,

Ráczy Valit,

aki egyetlen este lép fel Váradon a Református Kulturpalotában.

Jegyek elővételben a Nagyvárad kiadóhivatalában kaphatók délután 3—6-ig.

hozza az angol közvélemény, amely a cári Oroszország balkáni győzelme után valóságos lázba került az aggodalomtól. Ezekről a győzelmekről akkor Lord Salisbury így írt: „Nem tudok kérdést, mely valaha annyira felkavarta volna az angol népet, annyira felkavarta volna a szenvedélyt, oly mélységes szakadékot támasztott volna és oly elkéseredett izgalmakat szült volna valaha, mint ez a kérdés.”

Joggal kérdezhettük, hogy most milyen hangulatot vált ki az a szovjet követelés az angol népből, amely éppen a Szovjet hódító tervei miatt oly nehezen tudott a bolsevista fegyvertárral megbarátkozni. Vajjon az angol uraknak nem fordul meg agyukban, hogy önmaguk alatt vágják a fát?

A háztulajdonos nem háríthatja át a lakásbérlőre a közüzemi díjtöbbletet

A „Magyar Lapok” tegnapi számában egy olyan értelmű közlemény jelent meg, amely alkalmas arra, hogy a lakásbérlőket meglepje. Említett közlemény ugyanis azt állítja, hogy a háztulajdonosok bérlőikre át háríthatják a felemelt közüzemi díjtöbbletet. A cikk tovább megy és mindjárt részletesen ki is számítja, hogy milyen kulcs alapján kell a bérlőknek a díjtöbbletet megfizetni. Miután ezideig olyan értelmű hatósági rendelkezés nem látott napvilágot, mely megengedi, illetve felhatalmazza a háztulajdonosokat ezen díjtöbbletek felszámítására, nem tu-

dom megérteni, honnan veszi a cikk aláírója az alapot arra nézve, hogy a lakóknak ezeket a díjtöbbletet meg kell fizessék.

Elismerjük, hogy ezidőszent anylyos a háztulajdonosok helyzete, azonban egyoldalulag semmiesetre sem intézhető el ilyen nagy horderejű kérdés. Várják meg a házigazdák is az idevonatkozó rendelkezést, mely hivatva lesz ezt a kérdést rendezni. Addig, míg ez meg nem jelenik, a felemelt közüzemi díjakat egyetlen háztulajdonos sem háríthatja át lakóira.

Egy lakásbérlő.

Prima kivitelű arany és króm svájci órák

ÁCS TIBOR

Nagyvárad, Széchyenyi tér 6. szám.

Alkalmi és ünnepi ajándéktárgyak! Ekszer- és óra javítások! Olcsó karácsonyi ajándékvásárlás!

Nagy választékban valódi- és hamis ékszerek.

Országzászlót avatott Örvénd község

Gyönyörű országzászló-ünnepség zajlott le december 6-án a körösvölgyi Örvénd községben. Dr. Szabó Lajos templomi imája után az országzászló elé vonultak fel a levante fiúk és leányok és a színpompás bandérium. Ott volt a környékbeli községek magyarsága is. Délben közös ebéd volt, amelyen az első felköszöntőt Körtsmáros képviselő mondotta a Kormányzó urra:

A felemelően szép ünnepélyen az avató beszédet az Ereklés Országzászló Nagybizottságának kiküldötte, Körtsmáros László országgyűlési képviselő, az Erdélyi Párt nagyváradi elnöke mondotta.

Bevezető szavaiban rámutatott, hogy nemcsak országzászlót avat ez alkalommal Örvénd magyarsága, hanem az első világháborúban és a most folyó rettentő küzdelmekben eddig elesett hősöknek emlékművét is leplezik és ünneplik az ország egyetlen vezérének a Kormányzó Urnak a nevenapját is.

Körtsmáros László ezután a következőket mondotta: — Más alkalommal beszéltem már róla, hogy Erdélyben más fajú népek is élnek velünk együtt századok óta, ezeket is átöleli a nemzeti lobogó. A magyar jogrend ereje védelmezi őket is, ezzel szemben őszinte hűséget követel a kenyeret mindenkinek egyformán osztó magyar haza. Mi megbecsüljük ezeket a testvéreinket, velünk egyenlő állampolgárok ők, megbecsüljük a kultúrájukat akkor, amikor más tantervű iskolákat is tart fenn számukra mindenütt az állam. Mi megkívánjuk a tisztviselőinktől, hogy nemzeti-

ségi vidéken tanulják meg és beszéljék az illető nemzetiség nyelvét. Ha tehát mi megosztunk minden jogot velük, mi is elvárhatjuk a testvéri hűséget ezért. Nem is lenne semmi baj, ha állandóan nem izgatnák egyes helyeken őket, ha békét hagynának a magyar élet rendjébe beilleszkedni

Öcsmünnep a Levante Otthonban

Kormányzó Urunk nevenapját, mint hódolati koszorú ölelte körül a levantéknak állandóan zsufozt ház előtt négyszer is megismételt díszelőadása, melyen a könny harmatként pergett a szemekből, majd a mesoly derűje ült az arcokra, s tenyerek forrósodtak a viharos tapstól. A levante csapatok pontosan beosztva, a kórház sebesültjei pedig fenntartott helyeken élvezték a csupaszívvel vezetett és előadott műsort. A levante zenekar remekelt játékaival. Csicsmányi Jenő lev. parancsnok ünnepi beköszöntőjével egyes alapot adott, Varga Zoltán szép szavallatának (Miklós napi köszöntő, Gyula diák verse). Elragadó volt Tóth K. Ilonka „Tábortűz” jelenetében, míg Súranyi Erzsike utólréhetetlen a csikós táncban, amelyben partnere Muresan Sándor is nagyszerű képességeket árult el. A hatás tetőfokra lépett, amikor a nagyszerű Tóth-Súranyi-Muresan trió énekelte a „Majd, ha visszajősztek megint” kedves katonadalt, s ezzel le is tarolták a közönség szívét. Tóth K. Ilonka grációzus, megkapó; Súranyi Erzsike természetes, bájos és elragadó; mindkettő határozottan tehetséges.

A Kormányzót ünnepelték a Carmen cipőgyár alkalmazottai

(Nagyváradi.) Hétfőn este 7 órakor műsoros est keretében ünnepelte meg a Carmen cipőgyár közel ezer alkalmazottja a Kormányzó Ur nevenapját, a Református Kulturpalota dísztermében.

A hatalmas számú közönség nem fért el a teremben és igen sokan a folyosón hallgatták végig a kitünőt műsort, melynek első számában a Carmen Cipőgyár Dalkara meglepő sikerrel mutatkozott be. A 60 tagú dalárda megcáfolja azt a feltevést, hogy Nagyváradi dalkulturája nem fejlődik.

A megnyitó beszédet Gnédig László főhadnagy mondotta, uzenve Budavár felé a váradi munkásság ragaszkodását és meleg szeretetét a szó és dal szárnyán, kérve a Mindenhatót, adjon hosszú életet Kormányzónknak és vigye győzelemre fegyvereinket.

A gyönyörűen feldíszített színpadon ezután Pünkösty Ilona tanítónő-képző növendék nagy hatással szavalt a Pusztai Sándor „Horthy” című költeményét.

Az ünnepi beszédet Zsögön Tibor vezérkari őrnagy tartotta meg, közvetlen szavakkal mondva el a „Kéleti arconaltól az itthoni munkaszalag” című gondolatait. Elmondotta a magyar honvéd hősi küzdelmét a harcúton, megható példát hozva fel egy haldokló tizedesről.

kinek utolsó szavaiból is kicsendült a magyar hazaszeretet. Gyönyörűen felépített megemlékezésében vázolta az orosz nép nyomorát, az áldemokrácia áldozatait, kiket a bolsevizmus a legnagyobb szenvedésekbe taszított. Idézte saját élettörténetét, megemlékezve a román megszállás rablóhadjárataról, majd lendületes szavakkal tért át a jelenlegi helyzetre, amikor újból Erdélyről ábrándoznak, amelyre megkapják a méltó feleletet — fegyverrel.

Végül három üzenetet mondott. Elsőt a honvédségnek, amely szilárdan, soha nem látott egységes erővel örködik a haza felett, másodikat a belső front ellenségeinek, suttogóknak és feketézóinak, megjegyezve, hogy a legsúlyosabban elítélendő munkát végeznek, kiknek ezért majd felelniök kell. Harmadik üzenetét a hangoskodó románok felé küldötte, megjegyezve, hogy ez a rablási szándék most másképpen végződik, mint ez előtt 25 évvel.

A közönség számos esetben hatalmas helyeslés és taps kíséretében fejezte ki együttérzését az előadóval.

A dalkör Horthy-dalokat énekelt meglepő felkészültséggel. Lukács László vezényletével, majd Pécsi János tisztviselő v. Somogyváry „Csiki történet” című versét szavaltta el.

A szép ünnepség a Himnusz hangjai mellett véget ért.

akaró nemzetiségeinknek. Sokan nem hallgatnak az izgatásokra, sokan fel is ülnek ennek s ha átmennek, vissza is jönnek. Ez megfelelő válasz arra, hol biztosabb, hol emberibb az élet.

Ezután a Kormányzó nevenapjáról emlékezett meg, majd az országzászló felröppent az árboera és Körtsmáros László emelt hangon mondja:

— Hozzanak az országzászlók ezrei minden magyart egy táborba, hogy megharcolhassuk a harcot, éljen és virágozzék utána a boldogabb ország, az örökkévalóság!

Karácsonyi ajándék?

Legszebb egy
ANGELO-fénykép
Rákóczi-út 12 Telefon 20-12

Hódoló táviratban köszöntötte a Kormányzót a Fehérház Bajtársi Egyesület

Fehérház Bajtársi Egyesület nagyváradi fősoportja december 6-án este 7 órakor a Biharvármegyei Vitézi Szék nagytermében megtartott díszgyűlésen hódolattal emlékezett meg országgyarapító Kormányzó Urunkról.

A díszgyűlést megnyitó Horváth Árpád elnök mélyen szántó beszédében a Kormányzó Ur személyében összpontosuló minden magyar érzéséről beszélt. Ezen a napon a határon innen, a határon túl minden jó magyar emberben egy gondolat él és egy imádságot mond, hogy a mi országgyarapító Kormányzónkat az Isten még sokáig éltesse és tartsa meg országunk javára. Rozsly István városi tanácsnok emlékezett meg ez után a Kormányzó Ur katonai erényeiről és kifejtette, hogy a Kormányzó Urban van egyesítve a magyarok minden katonai jó tulajdonsága, amelyet minden jó magyar embernek követnie kell. Patkó Imre igazgató pedig történelmi visszapillantást vetett és megállapította, hogy akkor, amikor a magyar nemzet bajban volt, mindig voltak vezérei, akik a nemzetet kivezették a veszélyes helyzetekből és megalapozták hosszú időre a magyarság fennmaradását. A magyarok nyugodtan hajthatják le fejüket és bizhatnak abban, hogy a magyar sors intézése ismét jó kezekben van letéve.

A díszgyűléstől a Fehérház Bajtársi Egyesület hódoló táviratot küldött Magyarországi Kormányzójának.

Dr. Vasady Béla professzor előadása a Szabadegyetemen

A Szabadegyetemen december hó 9-én, csütörtökön délután 5 órai kezdettel a városháza dísztermében dr. Vasady Béla, a debreceni Tiszta István Tudományegyetem ny. r. tanára, a Református Hittudományi Kar dékánja tart előadást. Előadásában a magyar nemzet testi és lelki akaratából folyó küldetésének főbb jegeit fogja fejtegetni.

Dr. Vasady Béla professzor a felelőségével már december 6-án, szerdán délután érkezik városunkba. Másnap, csütörtökön d. e. a Bihar Református Egyházmegyei Lelkészegegyesületnek, december 10-én, pénteken pedig a szalontai szabadegyetemen tart előadást. A professzor és a felesége nagyváradi tartózkodásuk alatt a Park-szállóban fognak lakni.

Briliánsért, ezüstért
a egymagosabb napiórat fizetek
Haslinger János órák és ékszerész
Rákóczi-út 8. sz.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Szeplőtelen fogantatás

Csengnek az adventi harangok, a Krisztusváras meleg érzése tölti meg a szíveket. Krisztust hívják a mai bérvivataros világba, a szeretet Istenét, aki eljött, hogy megnátsa az embereket.

A legmélyebb adventi várakozás a Szűzanyában valósult meg. Melegebben senki nem várta Krisztust, forróbban senki nem vágyódott utána: közelebb sem került hozzá senki az emberek közül. Éppen ezért ő legilletékesebb arra, hogy megmutassa a világnak, hogy az kerülhet Isten közelebbé, aki tisztá a bűntől. Mivel Isten anyja volt a Szűzanya létének első pillanattól kezdve még az eredeti bűntől is megtisztította őt az Ur kegyelme. Azt mondja a Szűzanya a világnak: emberek az első lépés Isten felé, a szeretet az országba a bűnbánat és a bűntől való megtisztulás. Egyengessétek az Ut útját, szól az Ur előhírnöke is, tartsatok bűnbánatot. Így közeleg el majd közeleg is az Isten országa, a béke és szeretet országa.

LAPUNK legközelebbi száma, a szerdai ünnep után, csütörtökön délután a szokott időben jelenik meg.

KORMÁNYZÓGYŰRŰS DOKTORAVATÁS. Szeged. (MTI): A szegedi egyetem kormányzógyűrűs doktorává avatták Vincze Sándor tanítóképző intézeti tanárt.

A Magyar Revíziós Liga nagyváradi szervezetének megalakítása. A Magyar Revíziós Liga helyi szervezetének megalakítását előkészítő bizottság társadalmi nagyszűlést hívott össze folyó hó 8-ika (szerda) délután 5 órára a város háza közgyűlési termébe, amelyre a város társadalmát s a Revíziós Liga országos vezetőségét is meghívta. A fővárosból az elnökségnek 3 tagja jelentette be a gyűlésen való részvételt, akik felszólalásaikkal tájékoztatással kívánnak szolgálni.

A Filharmonikusok

december 13-i zenekari hangversenyén Horváth Károly vezényel.

Jegyelővét az Idegenforgalmi Hivatalban. Rákóczi-út.

A holland nemzeti szocialista párt vezetője a Führernél Hagából jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Mint a holland Távirati Iroda jelenti, a Führer főhadiszállásán fogadta Musser-t, a holland Nemzeti Szocialista Párt vezetőjét, akivel a bizalom és a szívélyes együttműködés szellemében beszélgetett az idősebb kérdésekről.

Teljhatalmú kormányzót nevezett ki a bolgár kormány Macedóniában. Szófiából jelentik: (MTI) Partov bulgár igazságügyminiszter minisztertanácsi határozattal teljhatalmú kormányzóvá nevezte ki Rendkívüli felhatalmazás alapján intézkedhetik a helyszínen és megfellebbezhetetlen döntéseket hozhat. A miniszter most tartja első szemléjét Macedóniában.

MIKLÓSNAPI ÜNNEPELY A DOBÓ KATICA ÁLLAMI POLGÁRI LEÁNYISKOLÁBAN. Bensőséges ünnepség keretében ülte meg Kormányzó Urunk névünnepét a Dobó Katice Áll. polgári leányiskola „Reményik Sándor” önképzőköre a meghívott szülők és érdeklődők jelenlétében. A tanári elnök, Ander Antalné lelkiismeretes és buzgó fáradozása, valamint a növendékek lelkes munkássága következtében nagyoknak is becsületére való színdarabokat adtak elő és ügyes táncokkal szórakoztatták a közönséget. Külön megemlítendő a 100 tagon felüli vegyeskar, melynek vezetése most is Kiss Magdolna énektanár érdeme. Az ünnepségen a megjelentek szívesen adakoztak, amely összeget az Önképzőkör köszönettel nyugtáztán, sebesült honvédeink segítésére fordítja.

Ebben az évben volt a legalacsonyabb a bűnözések száma Németországban. Weimarból jelentik: (B. T.) Himmler birodalmi SS vezető és belügyminiszter a német sajtó értekezletén számadatokkal mutatta ki, hogy a bűnözések száma Németországban ebben az évben volt a legalacsonyabb a Birodalom fennállása óta. Az első világháború utolsó éveiben ezzel szemben megnövekedett politikai és büntetőügyi teendők támadtak hátra a német frontot.

BUTORT

Háló, kombinált és előszobák.
 Szabadság-utca 12. (Szacsavay-utca 48.)

színeset

MEZEI-től

Konyha újdonások

VETITETTKÉPES ELŐADÁS A MÁV KULTURHÁZBAN. A MÁV. alműhelyi kultúrteremben folyó hó 11-én Báthory Béla budapesti szakelőadó a *Dolomitokról* színes vetítettképes előadást tart, melyre az érdeklődők figyelmét ezúton hívja fel az egyesület vezetősége.

Agy- és szívérelmeszesedésben szenvedőknek reggel felkeléskor egy fél pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet — a legkisebb erőlködés nélkül — igen könnyű székürülést biztosít, a gyomor és a belek működését pedig továbbra is előmozdítja és kielégítő anyagcserét hoz létre. Kérdezze meg orvosát!

Művészet az iparban

Gépipari középiskolások remekei a Karácsonyi Vásáron

Nagyvárad, december 7. A Szent Mónika Asszonyközség és a Lórántffy Zsuzsanna Egyesület Karácsonyi Vásárján meglepték a látogatót az egyik sarokban két hosszú asztalon elhelyezett finom kivitelű fémtárgyak, hátrább fémasztalilámpák, hatalmas kovacsolt vasvirágállványok, tűzkészletartók.

Közelebb megyünk s megkérdezzük az ott serénykedő fiatalembert, hogy kinek a munkáját dicsérik ezekben a tárgyakban. A fiatalembert, Ábrahám Árpád elmondja, hogy a nagyváradi m. kir. állami gróf Széchenyi István gépipari középiskola növendékei készítették a kiállított tárgyakat. Az iskola műhelyében, Padé István gépészmérnök, műhelyfőnök irányítása mellett főleg az első és második éves diákok vésik, vágják, faragják fémből ezeket a kedves tárgyakat. Ábrahám bemutatja egyik kis osztálytársát, a 3 éves Laczkó Istvánt, akinek kezéből művészi tökélyű levelethezék, miniatűr hősi emlékek, reliefek kerültek ki — mind vasból. Az ő kezemunkáját dicsérik azok a hangulatlámpák is, melyek az egész Vásár egyik legkelendőbb cikkének bizonyultak. Az egyik ilyen hangulatlámpára mutatva, megkérdezzük, hogyan készül.

— Amint, tetszik látni — kezdi mesélni a kis „vasművész” — az egész lámpa alakja egy felállított dobhenger sima lappon. A dobhengerbe az égőberendezés. A

lámpafényét tejüveg tompítja, csak annyira, hogy a pálmafás afrikai tájképet ábrázoló díszítés mögött a villanylámpa felkelő napnak látszik. A díszítést előbb papírra lerajzoljuk, ezt a rajzot ráhelyezzük egy fémlapra és vaslombfűrészszel kifűrészljük a kerek keretben lévő mintát. Ezt azután az előzőleg kikalapált hengerbe illesztjük, a hengert pedig szintén kikalapált lemezre erősítjük. — Megköszönjük a felvilágosítást és meglepetéssel vegyes örömmel állapítjuk meg, hogy csaknem minden tárgy, már eladásra került. A kis fehér cédula: „Eladva”, a legjobb bizonyíték a kiállított tárgyak művészi értéke és a nagyváradiak ízlése, művészetért hozott áldozata mellett. Az asztalokon láttunk frappáns megoldású éjtörnyőlámpát, gyertyatartót, nikkelezett papírnymót, álló-kalapács levélnehezéket, cizellált képkeretet, ügyes megoldású toltartókészletet, dohányzóállványt, nehézfémű asztaligongot, mely valami Buddha emlékre emlékeztet, művészi óratartókygót, hatalmas vésett és reszelt turulmadaras milleniumi emléktárgyat.

Nemcsak mi, de a város műértő közönsége is felfigyelt a 16-17 éves magyart fiúk tehetséges munkájára, a fűrészszel, kalapáccsal, satuval kiképzett közhasználati és emléktárgyak művészi kidolgozására.

BELVÁROSI

Kedd, szerda, csütörtök

Szerelmi álmok

Liszt Ferenc szerelme
 Réthy Eszter, Sulyok Mária, Táray F., Gózon, Halmay T., Petthes

A legvidámabb magyar film

Egy szohnya... egy nadeag

Főszereplő: Latabár, Mihályi, Csikós Rózsi, Turay Ida, Mály, Csontos a CASINO-ban

ELJEGYZÉS. *Rocska* Magdolna, Nagyvárad és *Pálffy Gyula*, Szeged, jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

Felhívás a Dobó Katice polgári iskola magántanulóitól. Az állami Dobó Katice leányiskola igazgatósága felhívja mindazon rendes korú magántanulókat, akik a jövő év június havában az intézetben magánvizsgálatot óhajtanak tenni, hogy f. hó 21-én, kedden 9-10 óra között jelenjenek meg az intézet igazgatói irodájában beíratkozás céljából. Ugyanezkor kell befizetniük a beíratáskor fizetendő járulékokat és a magánvizsgálati díjat is. A folyamodványt az iskola igazgatóságának kell címezniük és a mellékletek ugyanazok, mint a tulkoros magántanulóké. A folyamodványt is folyó hó 21-én kell beadniuk.

HAMIS HIREK CIANÓ KIVÉGZÉSÉRŐL. Milano. (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Irányadó olasz körök cáfolják az angol hírszolgálatnak azt a híret, hogy Cianó gróftól hétfőn kivégezték. Ugyanezen a helyen kijelentették, hogy Cianó pörének tárgyalását még nem kezdték el.

A Filharmonikusok

december 13-i zenekari hangversenyén közreműködnek:

ORSZÁGH Tivadar

hegedűművész

ANTAL Ilona

zongoraművész

Jegyelővét az Idegenforgalmi Hivatalban. Rákóczi-út.

Ősleányok csontjaira bukkantak Pilismaróton. Esztergomból jelentik: (MTI) A pilismaróti téglagyár munkásai az ottani bánya terepartjának alsó részében sok ezer éves emberi nyomokra, kőszerszámokra és hasított őssalátokra akadtak. A leleteket a Nemzeti Múzeumba szállították, ahol megállapították, hogy a csontok ősbőlény és havasi mormota csontjai és körülbelül 120000 évvel ezelőtti korszakból származnak. Ebből a korszakból nyomokra eddig csak a barlangokban találtak.

ÜNNEPELNEK A MÁRIA KON- GREGÁCIÓK. December 8-án, Szeplőtelen fogantatás ünnepén a Szentlelek plébániatemplom 9 óras szentmiséjén lesz az összes Mária kongregációk közös szentáldozása. Ezzel kapcsolatban tartják meg fogadalomújításukat. Délután 4 órakor diszgyűlés lesz az Orsolya zárdá diszgyűlésében. Ennek keretén belül az Orsolya zárdá gimnáziumának és liceumának kongreganistái bemutatják a *Sátántipró Asszony*, a Szent Szűz életét az ő- és újszövetségi szentírás alapján élőképekben, gregorian kórus kísérettel. A kongreganisták könyveket és süteményt árulnak, amelynek bevételét a szegények karácsonyi felkészülésére fordítják. Minden Mária tisztelő katolikust szeretettel várnak.

531-1943. vh. sz. 1943. Pk. 18542 sz.

ARVERESI HIRDETMÉNY

A nagyváradi kir. járásbíróság 1943. évi 3518. sz. végreh. kiadmánya alapján Hegedűs Ottó 165 P követelése és járulékal erejéig — lakos ellen fogantatott végrehajtások alkalmával le- és felülfoglalt és 186 P-re értékelt butorok és egyéb ingóságok 1943 december hó 11. napján délelőtt 11 órakor Nagyváradon Hegyesi Márton-utca 2. szám alatt megtartandó bírói árverésen elárvereztetének is, ha az árverés megtartását bejelentő fél az árverésen meg nem jelenik, hacsak ellenkező kívánságot irásban nem nyilvánít.

Nagyvárad, 1943. november hó 3. napján.

VARADY, kir. bír. végrehajtó.

A város egyheti népmozgalmá

SZÜLETÉSEK

Slezác Sándor fekereskedő leánya Livia, Szentesi Ernő kereskedő fia Ernő, Moldovai József földműves leánya Margit, Seserman János cipészegéd fia László, Tóth Lajos napszámos leánya Katalin, Barabás Ernő városi irodatiszt fia Ernő, Kropp György molnárszegéd leánya Márta, Ples Ferenc földműves fia Sándor, Patka Sándor napszámos fia Sándor, néhai Nemlaha György leánya Katalin, Pusztai András kereskedő fia András, Branovits Ferenc MÁV vonatkísérő leánya Mária, Párty Sándor cukrászmester fia Tamás, Fein Márton kereskedősegéd fia Gusztáv, Weinberger Ármán hitoktató fia Sámuel, Mile Gyula földműves leánya Olga, Sarkadi Róbert cipőfelsőrészkesztő segéd fia Endre, Boros József asztalos segéd leánya Katalin, Nagy Károly asztalos mester leánya Edi, Kun Lajos postai művezető tisztviselő leánya Anikó, Biró Sándor gépkocsivezető fia György, dr Klein Gyula orvos leánya Marianna, Sebestyén Tivadár napszámos leánya Julianna, Rácz József szobafestő segéd fia István, Vónház Antal gim. tanár fia Antal, Bereczki Károly városi fékező fia Károly, Fálfi György napszámos fia Imre, Vandrús Dezső gyári munkás leánya Magdolna, Palali Alajos m. kir. h. tiszthelyettes leánya Ágnes, Muntyán György napszámos fia Dömötör, Sauer György városi pénztári tisz. fia András, Boruzs Imre pincér leánya Erzsébet, Erdődi József cipőgyári üzemvezető fia József, Kádár László banktisztviselő leánya Anna, Bordás István kereskedő leánya Margit, Szakács Kálmán géplakatos segéd leánya Erzsébet, Kiss Imre fasztergályos segéd fia Imre, Czenye Gábor napszámos leánya Margi, Blága Sándor gépészkövecs fia Miklós, Murvai Lajos földbírók fia Leonte, Fűrj József MÁV fékező fia József.

HÁZASSÁGOK:

Gahér Lajos földbírtokos és Had-rava Mária, Major Géza üvegfuvar segéd és Bika Irén, Balázs Frigyes ht. őrmester és Szűcs Matild, Kádár Gyula asztalosmester és Cser Mária, Zsigmond János h. őrmester és Perczecki Erzsébet, Baróti Sándor fm. napszámos és Csanok Erzsébet, Szarka Albert szabóság és Viktor Ilona, Varga István kelmefestő, vegytisztító és Almási Irma, Fleischer Kálmán molnárszegéd és Pidl Rozália, Jungel Kálmán asztalos mester és Horváth Gizella, Dajka Balázs hentessegéd és Popa Julianna, Blesz-kán György asztalossegéd és Főrizs Erzsébet, Cs. Varga Gábor hentes és mézártszegéd és Spir Katalin.

HALÁLOZÁSOK:

Pócsi Lászlóné, szül. Bebe Anna 49 éves, Nagy János 55 éves, Csordás István 28 napos, öz. Joó Ferencné, Szoha Piroška 77 éves Mille Lajos 57 éves, Zöld Gábor 81 éves, Kuzma Antal 55 éves, Schwartz Elekne, Blau Eszter 73 éves, öz. Hillinger Ignáéné, Pedcz Róza 85 éves, Goldstein Hermann 84 éves, Bücher Zsigmondné, Barsodi Rozália 29 éves, Schlesinger Sámuel 79 éves, Molnár Gyula 4 hónapos, Kiss József 2 hónapos, öz. Popa Bálintné, Nagy Erzsébet 63 éves, öz. Murányi Jánosné, szül. Deverdi Erzsébet 57 éves, öz. Blum Lajosné, szül. Berko-

vits Róza 73 éves, Fodor Eszter 3 hónapos, Perloth Mózes 72 éves, Gáll Sándor 4 hónapos, Kálmán Elek 41 éves, Serhán Lajosné, Péter Katalin 64 éves, Furulyás Ferenc 21 éves, Papp Zakariás 47 éves, König Ferenc 66 éves, Horvát Frigyes 66 éves, Danisovszky Ferenc 21 éves, Hózsó

Erzsébet 13 éves, Sztoja Simon 60 éves, öz. Kiss Lajosné, Molnár Róza 70 éves, Szabó Ferenc 58 éves, öz. Török Mihályné, Mester Mária 95 éves, öz. Hillinger Dezsőné, Berkovits Etel 77 éves, Schubert Ferencné, Gábor Julianna 52 éves, öz. Seiler Zsigmondné, Sréter Rozália 85 éves.

SZINHÁZ

Bánk bán a Szigligeti Színházban

Hét évvel ezelőtt adták utójára a Szigligeti Színházban Katona József remekművét a Bánk bán, holott a magyar irodalom e büszkeségének állandóan műsoron kellene lennie. Azért a színház ismét hivatására emelkedett a nagy történelmi tragédia hétfő esti ünnepi előadásával. A zsutolt ház megmutatta, hogy ezzel nemcsak kötelességszerű kulturmissziót teljesít a színház, hanem egyuttal olyan műsorpolitikát folytat, amely háztartási mértéget se billenti fel. Remélhetőleg a következő előadásokon is be fog bizonyulni, hogy a nagy irodalmi értékek színrehozatalával szemben nem marad közömbös a nagyváradi közönség.

Az előadás magas színvonalon állott. A korhó diszettek, amelyek Kovall István művészi munkáját dicsérik, történelmi levegőt árasztottak, a rendezés, amely Horváth Jenő hozzáértésének újabb bizonyítéka, nemes egyszerűséggel emelte érvényre a dráma szépségeit s a szereplők valamennyien tudásuk legjavát nyújtották.

Horváth Jenő Bánkja megrázóan jelentette meg a hazáját hiven szolgáló, de családi becsületének védelmében gyilkos haragra gyúlt nagyúr hatalmas indulatait. Hangterjedelme nem elég átfogó, de jellemző készsége s a belső feszültségeket

érzékelhető ereje magával ragadó. Melinda szerepében Lovassy Klári eddigi legjobb alakítását nyújtotta. Mély átérés, teljes művészi odaadás, a fájdalomtól meggyötört női lélek ábrázolásának megkapó heve és megindító finomsága jellemezte játékát. Antal Erzi Gertrudis királyné alakját rajzolta meg sok drámai erővel, ami meglepetésként hatott ettől az egyébként nem prózai szerepkörben mozgó, kitűnő színésznőtől. Kemény Gizi Lidóra szerepében végre olyan feladatot kapott, amelyben kivételes képességei megnyilatkozhattak. Bensőséges előadása, tökéletes átéltsége magával ragadta a közönséget, amely nyiltzini tapssal jutalmazta őt. A legkiválóbb színészi teljesítmény azonban Barsy Béla Tiborca volt. Nagy jelenetében, midőn mélyeseg egyszerűséggel panasolja a pórnép, az örök magyarság sorsát, oly megrendítő volt, hogy mindenki könnyekkel szemében állt lenyűgöző hatása alatt. Kitűnő volt Lendvay Lajos Biberachja is. Megint beigazolta ez a nagytelligenciájú színész az intrikus szerepekre valóritka ráteremtséget. Ross József Petur bánja elsodró szenvedélyességű alakítás s teljes illuziót keltő volt az Ottó megzemélyesítő Gulácsy és a II. Endre királyt alakító Tanay játéka is.

A színházi iroda közleménye:

„Bánk Bán” kedden este 7 órakor

Szerdán két előadás lesz a színházban. Délután egynegyed 4 órakor a nagysikerű *Tábornokné* van műsoron *olcsó helyárakkal*, míg este háromnegyed 7 órakor az idény nagy elágere, a *Fekete Péter* kerül színpadra *rendes helyárakkal*.

Cornevillei harangok. Planquette gyönyörű muzsikájú nagyoperettjét szombaton este mutatja be a színház, bemutató bérlet keretében. Benkő Béla felléptével, parádés szereposztásban. Az előadást Paul Tibor, a rádió karnagya vezényli. A „Kornevillei harangok” szombaton, vasárnap délután és este, hétfőn este A-bérlet, és kedden este kerül színpadra.

Szombaton délután Bókay János nagysikerű *Felcsés* című vigjátéka van a színház műsorán, *filléres helyárakkal*.

— A bértilközönség szives figyelmébe! A színház igazgatósága kéri az i. t. bértilt, hogy a 11-iki bértilti előadástól (Bánk bánról) esedékes december havi bértilrészüket a színház pénztárába befizetni sziveskedjenek. Pénztári órák: délelőtt 10-től 1-ig és délután 4-től.

HETI MŰSOR:

Kedden este háromnegyed 7 órakor: *Bánk bán*. A-bértilt 11.
Szerdán délután egynegyed 4 órakor: *Tábornokné*.
Szerdán este háromnegyed 7 órakor: *Fekete Péter*.
Csütörtök este háromnegyed 7 óra-

kor: *Fekete Péter*.
Pénteken este háromnegyed 7 órakor: *Bánk bán*.

RÁDIÓ

SZERDA, DECEMBER 8.
Budapest I.

- 8.00 Szózat. Reggeli zene.
- 8.45 Hírek.
- 9.00 Szórákoztató zene.
- 10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a terézvárosi plébániatemplomból. A szentbeszédet Gyenis András Jézus-társasági atya mondja.
- 11.15 Egyházi ének és szentbeszéd a Rózsák-terén lévő magyar görög katólikus plébániatemplomból. — A szentbeszédet Dudás Miklós dr. hajdudorogi püspök mondja.
- 12.30 Budapesti Hangversenyzenekar.
- 14.00 Művészelőadások.
- 15.00 A gróf Teelki Pál K. I. E. Székház ünnepélyes felavatása.
- 15.20 Farkas Béla cigányzenekara.
- 15.55 Ujházy György előadása.
- 16.15 Hegedűs Árpád előadása hanglemekkel.
- 16.40 Sibelius művek a szerző születésének évfordulóján.
- 17.00 Hangképek a Ferencváros-Nagyvárad labdarugó mérkőzéséről.
- 17.20 Se szó, se beszéd, muzsika.
- 18.00 Hónvdműsor.
- 18.40 Világpolitikai kérdések — vélemények.
- 19.06 Mindenből, mindenkinek.
- 20.20 Erdélyi tétők.
- 20.40 Egy világljáró magyar művész em-

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Télikabátot ruhat legjobban vehet, eladhat Molnarnal, Bémer-ter 1. 910
Jóhangú 3 + 1 rádió olcsón eladó. —
Pece-u. 16. 192
2 számológép „Facit” és „Remington” új állapotban, privát kézből eladó. Cim a kiadóban. 209
Vasúttól 50—60 literest megvételre keresek. Ajánlatot „Kifogástalan” jelígre a kiadóba kérek. 188
Eladó magánház, Szent József-u. 80.
Eladó egy alig használt 22-es számú még régi gummiból készült hócipő. —
Luther Márton-utca 17. sz. 1. ajtó.
Angoraszórt, gubancot, bármilyen mennyiségét veszek. Székely, Kapucinas-u. 11. 185
Szenát, szalmát, takarmányt vesz Erdélyi temetkezési vállalat, Rákóczi-út 15.

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, mely és mindennemű férgek irtását 38 évj gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 313
Paragázzal poloskát, molyt, pelét mindenből felelősséggel irtja, Csutoras, Szigligeti-u. 7. Telefon 14—21. 664
Varrógépet bármilyen állapotban, magas árban veszek Kies Béláné, Kossuth-utca 3. Telefon 27—88. 131

Ha SZERETELI az otthonát, nehagya megajzni a családját. LUKÁCSOS csatlakozással megcsatáltsassa meg CSERÉPKÁLYHÁJÁT LUKÁCS LAJOS kályhás mester Török Ignác u. 70

Varrógépjavítás egy évj felelősséggel Jakab műszerésznel, Kossuth-u. 5. Telefon 23—30. 69

Ményasszony és koezorüleány müvirág fejdzékek és kézicsokrok. Ezüztar aranylakodalmakra csokrok és kearak olcsón, szép kivitelben megrendelhetők. Ruhákra virágok raktáron, azokivül hozott anyagokból is olcsón készülnek. Karácsonyi püspök-u. 52. (Erzsébet-ligeti sportpályánál.)

Kölcson 5 éves, 5 és fél százelekes költségmentesen Hitelszövetkezettől. Bethlen István-u. 6. kapható. 122

Allást nyec

Óraszegédet, preciz munkaerőt azonnali belépésre felveszek. Haslinger, Rákóczi-út 8. 165
Fiatalabb mindenés főzőnő, kresztány uriháznál azonnal felvétetik. Cim a kiadóban. 201
Kifutóleányt felvesz. Nagyváradi Bér-festőde, Hitler-utca 40. 194
Vincellérpárt keres azonnali belépésre. Erdélyi, Rákóczi-út 15. 193
Testörnek alkalmas alkalmiembert keres Erdélyi temetkezési vállalat, Rákóczi út 15. 195
Onálló szakácsnő jó bizonyítvánnyal azonnal felvétetik keres tény uri házhoz. Cim a kiadóban. 196

Allást keres

Óskeresztény urinó kaucióval pénztárnoknői állást keres. Erdeklődni lehet Szabó Béla gyógyszerésznel, Székelyhid. 198
Keresztény tisztviselőnő, több evj irodai gyakorlattal állást keres január el-szejére. Cimeket a kiadóba kér. 159

KIADÓTULAJDONOS:

SENET LÁSZLÓ-NYOMDA R-T.

A szerkesztésért felel: A kiadásért felel:
Dr. Paál Árpád Dr. Virág Jeromos
főszerkesztő a Szent László-nyomda R-T. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Varsó-utca 5. szám